

List z pekla

Karol Dučák
Karol Dučák

Kto poznal Anni, sotva by povedal, že práve ona raz skončí v pekle a podá o tom svetu správnu. Vlastne ani nebola nejako mimoriadne skazená, dokonca mala v živote obdobia, keď ju to mocne priťahovalo k Bohu a takmer unikla nástrahám pekla. Zásľuhu na tom mala predovšetkým jej priateľka Klára, ušľachtilá katolícka duša, ktorá sa snažila priviesť Anni k Bohu, no jej úsilie napokon vyšlo, žiaľ, navnivoč. Keď Anni nastúpila do práce v obchodnej kancelárii v Mníchove, Klára tam už pol roka pracovala. Mala za úlohu zaučiť Anni na pracovisku a urobila to dobre. Vďaka nej sa Anni stala spoľahlivou pracovníčkou a zabezpečila si tak istotu do budúcnosti. Škoda len, že nezaistila istotu do budúcnosti aj pre svoju dušu.

Anni nemala dobré rodinné zázemie. Jej rodičia boli kresťanmi len podľa mena. Zoznámili sa na tancovačke a o pol roka nato sa museli brať. Mama ešte aspoň raz za čas zašla do kostola, ale to bolo všetko. Keď sa Anni narodila, jej dve sestry mali už 15 a 14 rokov. Príchod Anni na svet nebol plánovaný. Lenže stalo sa. Rodičia jej dali život, no nedali jej do života to najdôležitejšie, poriadnu katolícku výchovu. V tej dobe mali už veľmi zlé manželstvo. Ani spolu nespávali. Anni spala s mamou, otec v susednej izbe. Tak mohol prichádzať domov, kedy sa mu zachcelo. Veľa pil a prepíjal rodinný majetok. Stávalo sa, že mamu aj bil, keď mu nechcela dať peniaze na pijatiku. K Anni bol láskavý, ale keď zomrel na mŕtvicu, ani Anni ani jej matka za ním dlho nežialili. Šancu zmeniť život dostala Anni vtedy, keď začala pracovať v obchodnej kancelárii. Práve jej priateľka Klára sa usilovala pomôcť jej nájsť cestu k Bohu. V tej dobe bolo v Nemecku, vlasti Anni, silné katolícke hnutie mladých, ktorého súčasťou bol aj Mädchenbund (Zväz dievčat). Anni vstúpila do tohto zväzu, ale k úplnému obráteniu u nej nikdy nedošlo.

Po čase sa priateľky rozišli. Anni sa vydala a odišla z podniku. Odvtedy ju Klára už nikdy viac nestretla a ani o nej vôbec nepočula. Až neskôr, v septembri roku 1937. Klára vtedy bola na dovolenke v severnom Taliansku pri jazere Lago di Garda a tam ju na konci druhého

septembrového týždňa zastihol list od jej mamy, v ktorom okrem iného stálo: „Pomysli si, Anni je mŕtva. Prišla o život pri autonehode. Včera ju pochovali vo Walfriedhofe.“

Ťažko opísať zdesenie Kláry po prečítaní tejto správy. Trápili ju mučivé otázky. Vedela, že Anni nebola horlivá veriaca. Bola pripravená, keď ju Boh tak náhle povolal?

Na druhý deň Klára išla na svätú omšu do kaplnky penziónu sestier, kde bývala. Vrúcne sa modlila za priateľku a obetovala za ňu aj sväté prijímanie. Ale už čoskoro sa mala dozvedieť, že jej úsilie je márne. Najbližšiu noc spala veľmi nepokojne a práve vtedy sa stalo čosi, čo ju poznačilo na celý zvyšok života. Bolo desať minút po polnoci, keď ju zobudilo silné buchnutie. Zažala svetlo, ale v izbe, kde spala, nič podozrivé nezbadala. Okrem buchnutia však po prebudení počula šum podobný tomu, keď jej šéf v kancelárii znechutene hodil na stôl nepríjemný list. Nič iné. Klára sa teda pomodlila a znovu zaspala.

Mala však strašné videnie. V tom sne videla samu seba, ako ráno o šiestej vstáva a mieri do kaplnky, keď pri otváraní dverí izby nohou zakopla do zväzku listových papierov. Keď ich zdvihla, spoznala rukopis priateľky Anni. Bol to priateľkin list zo záhrobia. Roztrasená Klára sa upravila, vložila list do kabelky a odišla k jazeru, kde si po štvrt'hodine chôdze sadla na lavičku. Vytiahla list z kabelky a začala čítať. Podpis chýbal, ale Klára s istotou vedela, že list písala jej priateľka. Za tie roky, čo pracovali vedľa seba, dokonale spoznala rukopis Anni, takže sa nemohla myliť. V liste priateľky zo záhrobia stálo:

„Klára! Nemodli sa za mňa! Som zatratená! Ak sa ti teraz prihovám, nerobím to z priateľstva, ale z prinútenia. Tu, kde som, v pekle, už nepoznáme priateľstvo ani lásku. Chcela by som, aby si aj ty skončila na tomto strašnom mieste. Nezazlievaj mi to! Tu všetci zmýšľame podobne! Nenávidíme každého a prajeme si, aby čo možno najviac ľudí skončilo v pekle. Spomínaš si, ako sme sa spoznali pred 4 rokmi v obchodnej kancelárii? Odvtedy si ma poznala, ale len čiastočne. Ešte toho o mne veľa nevieš, nuž ti to poviem. Niežeby som chcela, ale musím. Žiada si to niekto, koho hrozne nenávidím. Nenávidím, pretože ho nemôžem milovať. Toho, koho ty miluješ. Boha. Vyslovujem to meno so škripajúcimi zubami a strašnou nenávisťou.“

Vy nedokázate pochopiť, ako strašne vieme nenávidieť. Ako vy pijete vodu, tak my tu pijeme nenávisť a napriek tomu jej nikdy nemáme dosť. Nejeme, nespíme, nechodíme. Sme duchovne spútaní a ohlúpení. Jediné, čoho máme hojnosť, je nenávisť. Nenávidíme všetkých

Ľudí, zvlášť tých, čo chodia do kostola a sú v stave milosti. Nenávidíme sa aj navzájom. Tu, v pekle, nenávidí každý každého. No najviac nenávidíme Boha. Ó, keby si vedela, s akým hrozným odporom vyslovujem slová kostol, modlitba, omša, či náboženstvo! Všetko tu v nás vyvoláva bolesť. Každá spomienka na pozemský život nás bolí, pretože nám pripomína všetky stratené šance. Všetko spasiteľné, čím sme opovrhli. V besnom zavíjaní a škripaní zubami si spomíname na predošlý život. To je neznesiteľná bolesť!

Vy tam, na zemi, ani neviete, čo je bolesť. Aj to najhroznejšie utrpenie na zemi je len prechádzka ružovou záhradou oproti tomu trápeniu, čo prežívame my. A predsa, prinútená hovorím, že Boh je k nám aj teraz spravodlivý a milosrdný. Hovorím prinútená, pretože teraz musím hovoriť pravdu, hoci by som veľmi chcela klamať. Ba aj oheň preklínania, ktorý by som teraz chcela vychrlieť, musím v sebe zhasiť. Boh k nám bol spravodlivý na zemi a je spravodlivý aj teraz. Ani v pekle totiž nie je rovnosť. Nie všetky duše tu trpia rovnako. Čím zlomyseľnejšie a tvrdohlavejšie niekto na zemi hrešil, tým viac tu trpí. Kto hrešil zo zloby, z nenávisťi k Bohu, trpí intenzívnejšie, ako slaboch, čo nemal dosť síl vzoprieť sa náruživostiam. Zatratení katolíci trpia viac, ako príslušníci iných náboženstiev. Dostali a aj zneužili viac milostí a svetla ako tí druhí. Kto viac vedel a dostal od Boha, no nevyužil to, trpí viac, ako ten, čo vedel a dostal menej.

Boh k nám bol a je milosrdný. Na zemi bol milosrdný tým, že nám nedovolil zneužívať našu ničomnú vôľu natoľko, ako by sme toho boli schopní. To by zväčšilo naše viny, a tým aj naše tresty. Dal nám predčasne zomrieť, alebo pripustil iné poľahčujúce okolnosti, aby sme nenapáchali ešte viac zla. Aj teraz je k nám milosrdný, pretože nás nenúti pristúpiť bližšie k Nemu. Každý krok, o ktorý by sme k Bohu pristúpili bližšie, by nám spôsobil väčšiu bolesť, ako keby ste sa vy priblížili do bezprostrednej blízkosti horiaceho domu.

Musíš pochopiť jednu vec. Svätí v nebi, ktorí vidia Boha z tváre do tváre v Jeho nekonečnej velebnosti, Ho milujú, pretože ich Boh ospravedlnil z ich hriechov a vzal ich k sebe do večnej blaženosti. Ale my, duše, ktoré sme za života odmietali Boha a ani v okamihu smrti sme Ho nedokázali odprosiť za všetky spáchané previnenia, samy sme sa zbavili tej blaženosti. Preto Boha nenávidíme celou intenzitou svojej zloby. Už pri smrti sme vypustili dušu s takýmto rozhodnutím. To neodvoláme ani teraz ani nikdy v budúcnosti. Už chápeš, prečo musí peklo trvať večne? Pretože sa nikdy nebudeme chcieť vzdať svojej tvrdohlavosti.

Kiež by som sa nebola narodila! Ušetrila by som si tieto nepredstaviteľné muky. S akou radosťou by som zahodila svoj život, keby som mohla! Ale nemôžem! Musím existovať a musím nenávidieť.

Moji rodičia boli síce pokrstení, ale vôbec nežili ako kresťania. Nenaučili ma ani len modliť sa. Moje prvé sväté prijímanie bolo formálnou záležitosťou. Tak z mojej strany, ako aj zo strany mojich rodičov. Otec mi vtedy povedal: ‚Usiluj sa, Anička, aby si dostala pekné šaty; to ostatné je všetko klamstvo!‘

Keď som ti to raz spomínala, zdesila si sa a vtedy som sa zahanbila. Teraz sa z toho smejem. Za jedinú rozumnú vec považujem to, že k prvému prijímaniu sme išli až v 12. roku života. Tu sa nás zmocňuje zúrivosť, keď deti idú k prvému prijímaniu už v 7.-8. roku. My sa snažíme zo všetkých síl vnuknúť ľuďom názor, že je to priskoro. Nech si len deti zaťažia duše smrteľnými hriechmi! Potom už tá biela hostia nenarobí v ich dušiach toľko, ako keby boli ešte nevinné. My si tu vrúcne želáme, aby sa už deti odvracali od Boha. Potom nebude taký problém dostať ich do pekla.

Rodičia ma nenaučili žiť príkladným životom, ale ešte stále som mala veľa príležitostí zachrániť sa. Napríklad vtedy, keď ste ma s Marthou naviedli vstúpiť do Mädchenbundu. Nepáčili sa mi tam síce príliš puritánske reči vedúcich žien, no hry a výlety ma zaujali. Dokonca som sa nechala zopárkrát nahovoriť aj na spoveď a prijímanie. Raz si ma napomínala, že sa musím modliť, pretože ak sa nebudem modliť, pôjdem do pekla. Robila som si z tvojich slov dobrý deň, ale, bohužiaľ, mala si pravdu.

Ak by som sa bola viac a vrúcnejšie modlila, nemusela som skončiť tak úboho. Všetci, čo trpia v pekle, sa buď nemodlili, alebo len veľmi málo. Modlitba je prvý, a aj rozhodujúci krok k Bohu. Predovšetkým modlitba k Tej, ktorej meno tu nikdy nespomíname. Úcta k Nej odoberá peklu nesčíselné hriešne duše, ktoré by bez Jej pričinenia určite skončili vo večnom zatratení. Zožiera ma nepríčetný hnev, že o tom musím hovoriť, ale som prinútená. Tak teda počúvaj. Modlitba je najľahšou vecou pre človeka. Pri vytrvalej modlitbe dostáva človek od Boha toľko svetla, že ním prežiarí aj tú najtemnejšiu temnotu. Aj najväčší hriešnici sa takto môžu obrátiť. Ja som sa už na konci života vôbec nemodlila a tak som sa zbavovala mnohých milostí, bez ktorých nie je možná spása.

My tu neprijímame už žiadne milosti. Ba sami by sme ich odmietli, keby nám boli ponúknuté. Dosiahli sme konečný, na večné veky nezmeniteľný stav. Tu už nejestvuje alternatíva ako na

zemi. Len na zemi môže človek kolísať medzi dobrom a zlom. Môže sa pozdvihnúť z hriechu do stavu milosti a naopak. V starobe sa človek už ťažko polepší, ale pravda je, že až do smrti sa môže obrátiť k Bohu. Nikdy nie je neskoro. Lenže zvyk je železná košeľ a človek je poväčšine aj v smrti taký, aký bol počas života. Musí to byť mimoriadna milosť, aby sa starý hriešnik obrátil. Aj so mnou to bolo podobné.

Celé roky som žila bez Boha a tak som nezačula posledné volania Božej milosti. Paradoxne, osudnými sa pre mňa stali ani nie tak hriechy ako skôr náboženská ľahostajnosť. Nebola som až taká skazená, ale nechcela som sa ani polepšiť. Márne si ma napomínala. Raz si mi vyčítala, že ma nevídaš v kostole. Bránila som sa hlúpu výhovorkou, že nemám čas. Vtedy si ma naliehavo presviedčala, aby som si urobila úprimnú spoveď a začala pravidelne chodiť do kostola a pristupovať k sviatostiam. Cítila som, že máš, ako vždy, pravdu. No vtedy ma už pevne držal v rukách svet, diabol a moje hriešne telo.

Nikdy by som neuverila, aký mocný vplyv na ľudí má diabol. Najmä ak sú takí slabosi, ako som bola ja. Mohli ma zachrániť iba početné modlitby mojich blízkych i moje vlastné, spojené s obeťami a utrpením. Aj to až po čase. Málo ľudí je dnes posadnutých diablom. No omnoho viac ľudí diabol ovláda neviditeľne. Nemôže ich síce pozbaviť slobodnej vôle, no Boh dovolí diablovej zmocniť sa týchto ľudí za trest, že sa Ho dobrovoľne zriekli. Ja nenávidím aj diabla, no zároveň sa mi páči, pretože sa snaží priviesť do pekla všetkých ľudí. Nie je úlohou nás, zatratených ľudí, zväzdať iných ľudí na hriech. To robí diabol a jeho spoločníci, padlí anjeli, ktorí spolu s ním padli do pekla na začiatku časov. Sú ich milióny a všemožne sa snažia priviesť sem čo najviac ľudí. No keď privlečú do pekla novú dušu, ich bolesť sa ešte zväčšuje.

Hoci som sa vzdáľovala od Boha, On ma napriek tomu celkom neopustil. Občas som si pripravovala cestu k milosti skutkami prirodzenej lásky. Nebola som až taká zlá, že by som nedokázala konať dobré skutky. Napríklad, opatrovala som svoju chorú mamu. Aj takto som sa mohla priblížiť k Bohu. Jeho vábenia na mňa niekedy pôsobili mimoriadne silno! Raz si ma zaviedla do nemocničnej kaplnky. Tu som pocítila tak mocné rozochvenie duše, že k môjmu obráteniu chýbal už len krôčik. Rozplakala som sa. Ale nedokázala som sa už vrátiť, pretože rozkoše sveta udusili vo mne zrno Božieho volania. Raz si mi vyčítala, že som si v kostole neklakla na koleno, ale iba trochu zohla nohu. To si ani netušila, že vtedy som už dávno neverila v prítomnosť Ježiša v Oltárnej Sviatosti. Dnes tomu verím, pretože po smrti sa človek dozvie mnohé veci, ktoré predtým nevedel.

Vyhovovala mi mienka, čo sa šírila u nás v úrade. Vraj po smrti duša človeka vstúpi do inej bytosti a tak neustále putuje. Vlastne som si sama zdeformovala obraz Boha vo svojich predstavách a tak som si ešte viac skomplikovala cestu k Nemu. Už iba jedna vec ma mohla zlomiť. Dlhá a bolestná choroba. Ale tá neprišla. Ľudia často nechápu zmysel utrpenia v ľudskom živote. Nevedia, akým požehnaním môže byť pre nich choroba a vôbec každý kríž, ktorý na nich Boh naloží!

Keď vstúpil do môjho života Max, v mojom živote sa všetko zmenilo. Kvôli nemu som odmietla ísť na výlet Mädchenbundu vtedy v onú júlovú nedeľu. Pamätáš? Vytýkala si mi to na druhý deň v práci. Keď si sa opýtala, či som bola na omši, opäť som si poslúžila hlúpou výhovorkou, že som nestihla. Bola si veľmi rozčarovaná, no ja som nemohla inakšie. Ten výlet by sa mi možno aj bol páčil, ale keď som predstavila tie puritánske reči, hneď ma prešla chuť. Okrem toho práve v tú nedeľu ma pozval na výlet Max a on mal prednosť pred všetkým.

Po výlete s Maxom som bola v Mädchenbunde už len raz. Na Vianoce. Cítila som nutkanie polepšiť sa. Lenže vnútorne som už bola priveľmi vzdialená. Kino, tancovačky, výlety, cigarety, víno a hlavne Max. Bol to šikovný a slušný chlapec. Pracoval v susednom obchode a bol sympatický. Lichotilo mu, že som sa doňho zahľadela. Chcela som si ho privlastniť, mať ho len pre seba. Vôbec mi neprekážalo, že Maxovo dievča bolo práve vtedy v nemocnici. Keď sa po návrate z nemocnice dozvedelo o mne, zúrilo ako posadnuté. No ja som si zachovala panovačný pokoj, ktorý urobil na Maxa mocný dojem. Dokázala som Maxovi sprotiviť jeho prvé dievča a rozbila som ich vzťah, no zároveň som sa tak priblížila k pekle. Takéto intrigy proti nevinnému človeku sú totiž priamou cestou do pekla. Hovorím ti to preto, aby si vedela, ako som sa definitívne odlúčila od Boha.

Robila som všetko preto, aby som si Maxa udržala. V tom bolo moje vari najväčšie odpadnutie od Boha. Človeka som povýšila na modlu, ktorej som sa korila. V tej dobe som už otvorene brojila proti kňazom, kostolníkom a náboženským symbolom. Usilovne som hľadala chyby na Cirkvi, aby som mohla sama pred sebou ospravedlniť svoju vzburu voči Bohu. Pred svadbou som sa ešte naposledy vyspovedala a prijímala. Považovali sme to s Maxom za formalitu, ktorej sa nedá vyhnúť. Ty také prijímanie nazývaš svätokrádežným. A takto, svätokrádežou, som vstúpila do manželstva.

Náš manželský život bol vcelku harmonický. V zásade sme sa vo všetkom zhodovali. Aj v tom, že sme sa nechceli zaťažovať deťmi. Vlastne Max by sa aj potešil jednému

dieťaťu, no ja som mu to vyhovárala. Uprednostňovala som drahé šaty, luxusný nábytok, čajové večierky, výlety autom a podobné radovánky. Ten rok od svadby do smrti bol plný pôžitkov. Každú nedeľu sme podnikali výlet autom. Boh nám už na zemi odplatil všetko dobré, čo sme kedy s Maxom vykonali. Pravdu mal ten kňaz, ktorého som v detstve počula kázať. Povedal vtedy, že koho Boh nebude môcť odmeniť za jeho dobré skutky po smrti, odmení ho už počas života. Aj ja som bola odmeňovaná. Pripadlo mi dedičstvo po tete Lotte a Max veľmi dobre zarábal, takže sme sa zmohli na prepychový byt.

Žila som len pre tento svet. Náboženstvo vysielalo ku mne čoraz slabšie lúče a ja som si neodpustila kritiku Cirkvi pri každej možnej príležitosti. Pohoršovala som sa nad obrazmi pekla, kde diabol praží duše na žeravom uhlí... Smiala som sa z pekelného ohňa. Pamätáš? Klára, možno sa mýliť pri vyobrazení pekelných múk. No ani tie najstrašnejšie obrazy pekla nevystihujú dostatočne jeho hrôzu. Ľudia vôbec nie sú schopní predstaviť si ju. Najväčšiu bolesť nám spôsobuje poznanie, že už nikdy neuvidíme Boha. Až po smrti človek zistí, akým hrozným nešťastím je strata Boha.

Za života som si myslela, že vždy budem mať dost času obrátiť sa ešte pred smrťou. To je typický omyl, ktorého sa ľudia často dopúšťajú. Áno, aj v okamihu smrti sa ešte človek môže polepšiť, ale platí tu, tak ako vo fyzike, zákon zotrvačnosti. Rozbehnutý vlak nemožno zastaviť okamžite. A takisto hriešnik, ktorý sa po celý život rútil do záhuby, len veľmi ťažko môže odrazu sa zastaviť a obrátiť k Bohu. Mohla by mu výnimočne pomôcť len dlhoročná modlitba nejakej blízkej osoby zaňho. Napríklad keď sa matka vrúcne modlí dlhé roky za syna, môže mu vymôcť v poslednej chvíli k spásu. Lenže na to sa nikto spoliehať nemôže.

Čím dlhšie žije človek v hriechu, tým ťažšie je obrátenie. Ľudia sa často obávajú náhlej smrti, pri ktorej nebudú mať čas oľutovať svoje hriechy. V podstate však nejestvuje náhla smrť. Áno, naše telo môže zomrieť náhle, ale každá duša dostane ešte aj po smrti poslednú šancu obrátiť sa. Nie Boh spôsobuje zatratenie ľudskej duše. Spôsobuje ju vzdorovitosť ľudí, ktorí svojou pýchou a zaťatosťou odmietnu aj poslednú ponuku zo strany Boha na obrátenie sa. Je to ako s recidivistom, ktorý vie, že za svoje zločiny bude potrestaný, ale on je už tak skazený, že nedokáže žiť bezúhonným životom. Alebo je to podobné situácii alkoholika, ktorý vie, že mu jeho vášeň ohrozuje život, ale on sa napriek tomu nevie vzdať svojej drogy. Práve tak aj zatvrdnutý hriešnik nedokáže v sebe ani po smrti prekonať odpor voči Bohu, ktorý si pestoval po celý život, hoci vie, že ho to privedie do večného zatratenia. A tak premešká poslednú šancu zachrániť si dušu.

Ani ja som pri osobitnom súde, postavená pred tvár Boha, nedokázala oľutovať svoje hriechy. Nikto iný sa za mňa nemodlil, preto som zaslúžene padla do večných múk. Smrť ma zastihla takto: pred týždňom – myslím pozemského času, pretože vzhľadom na pretrpené bolesti mám pocit, že horím v pekle už 10 rokov – teda pred týždňom sme si vyšli s manželom na nedeľný výlet autom. Už ráno mi napadla myšlienka: ‚Mala by si znovu ísť na omšu.‘ Znelo to ako prosba. Ale moje rozhodné Nie! zahnilo túto prosbu. To ráno však vo mne zanechalo nedobrý pocit, ktorý ma neopúšťal po celý deň.

Domov sme sa vracali už za tmy, a tu Maxa oslepilo protiidúce auto. Nezvádol riadenie a došlo k strašnej havárii. ‚Ježiš!‘, vyletelo mi z úst. Nebola to modlitba, iba výkrik zdesenia. Pocítila som prudkú bolesť v celom tele, no oproti tomu, čo prežívam teraz, to bola maličkosť. Vo chvíli smrti som sa náhle prebrala a videla som sa zaplavená oslepujúcim svetlom na tom mieste, kde ležala moja mŕtvoľa. Bolo to ako v divadle, keď zhasnú svetlá, zdvihne sa opona a začne sa odohrávať dej. Bol to dej môjho hriešneho života. Moja duša bola akoby postavená pred najčistejšie zrkadlo a ja som videla všetky smrteľné hriechy aj všetky milosti, po ktorých som šliapala od svojej mladosti až po posledné Nie!

Cítila som sa ako vrah, pred ktorého donesú jeho bezduchú obeť. Ľutovať? Hanbiť sa?! Nie! Lenže pre Bohom, ktorého som zavrhla, som nemohla dlhšie vydržať. Tak ako Kain utekal od Ábelovej mŕtvoľy, tak aj moja duša bola hnaná preč pri pohľade na môj hriešny život. Osobitný súd sa pre mňa skončil, keď neviditeľný Sudca zvolal: ‚Odstúp!‘ V tej chvíli sa moja duša, zachvátená sírovým ohňom, zrútila do večných múk pekla...“

Takto sa skončil list. Vtom jemne zazvonil budík a Klára sa zobudila. Keď zvonili na Anjel Pána, vstala a celá roztrasená sa ponáhľala dolu schodmi do kaplnky na svätú omšu. Nemohla Anni pustiť z hlavy. Takýto koniec jej neželala. Vlastne takýto koniec by neželala ani najhoršiemu nepriateľovi. Stala sa ešte horlivejšou katolíčkou, no nezostala len pritom. Rozhodla sa urobiť všetko preto, aby čo najviac duší zachránila pred údelom Anni.

Klára svoj zážitok zapísala a zverejnila. Text bol neskôr preložený z jej rodnej nemčiny do iných jazykov. Talianskemu prekladu v roku 1952 udelil imprimatur arcibiskup Aloysius Traglia. Nech je tento príbeh poučením pre všetkých, ktorí čítajú tieto riadky.

